

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur «*Notes du mont Royal*» dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES

Google Livres

THEOGNI

DIS MEGARENSIS SENTENTIAE Elegiacæ, cum interpretatione & Scholijs Eliæ Vineti.

ACCESSERVNT ET HORVM
Poetarum opera Sententiosas

Phocylidis
Pythagoræ
Solonis.
Tyrtaei
Naumachij
Callimachi
Mimnermi
Eueni

Rhiani
Eratosthenis
Panyasidis
Lini
Menecratis
Posidippi
Metrodori
Simonidis.

Senariorum libellus.

Omnia in usum Scholarum collecta, & ad verbum conuersa per IACOBYM HERTELIVM Cursensem.

Adiecta quoq; est omnium uersio Latino carmine à diuersis expressa.

Ὁὐ ἀγὸς δὲ ἀπαντὸς ἐστὶν ἀρτίσσαι λαλιᾶς.

Collegij Societas 1851 Regal. n. 153.
ad Clementem.

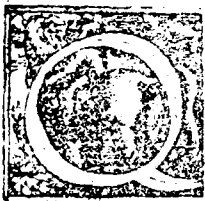
*Edonazione generosi O. D.
Ladislav Sinsky, s. in
bibliothecam Mattheuz
Pragensi. 2617.*

*AMPLISSIMIS, PIENTIAE, PRUDENTIA, AC
eruditione praestantissimis uiris, D. Cos.
& Senatoribus Reipublicae SAL-
VELDENSIS, Dominis ac pa-
tronis suis obseruandis.*

S. P. D.

QVANDO QUIDEM uiri am-
plissimi, nihil animis ho-
minum magis inhæret,
quàm id, cui à teneris cō-
suecunt: idque quod te-
nerum est, ut ait Seneca,
proximis applicatur: uni-
uersæ hominū societatis permagni inter-
est, ut ab ineuntibus statim annis morta-
les optimis, quæ per totam uitam usui fu-
tura sint, assuescere discant. Quia uerò æ-
tatis imbecillitate iuuetus ad malū quàm
ad bonum proclinior, minus considerat
profuturæ an obfutura sint, quæ tra-
ctat: opus est, ut per adultiores, quibus cu-
ra eius qualicūque modo incumbit, à
turbibus ad honesta, à uitijs ad uirtutū a-

8 2 morem

EPISTOLA

morem deducatur. Id autem nulla cōmodiore uia, quàm per liberalem institutionē, fieri potest. tanta enim eius uis est in utrāq; partem, ut nulla tam bona possit esse natura, quin illius quasi excolendæ cura intermissa, uiciosa reddatur: nulla item tam mala sit, quæ non ad frugem liberali ac fideli institutione redigatur. Proinde cū adulta hominū ætas ad omnia minus docilis tractabilisq; sit, quàm rudes illi iuuentutis anni, qui instar ceræ quamlibet impressionē facile admittunt: tum generosi mores, ut ille ait, imbuēdi sunt, cum tener est animus: tum optimis assuescendum, eaq; discenda, quæ nec grādinem, nec uim, nec Iouem ipsum, ut Plato inquit, extimescāt: quæ quoque cū naufrago salua enatare, nec à latronibus eripi queant, cum ad quæuis cereum adhuc est ingenium. Nam postquam annis iā quasi dirigit animus, partim ægrè, quorum praua cōsuetudine fuimus infecti, dediscimus: partim, quæ nescimus, nō nisi maxima nobis inculcari difficultate possunt. Quod elegantissima metaphora hac respexit uidetur Ouidius:

*Quæ præbet latus arbor spaciantibus umbras,
Quo posita est primum tempore, uirga fuit.*

Tunc

DEDICATORIA.

Tunc poterat manibus summa tellure reuelli,

Nunc stat in immensum uiribus aucta suis.

Heç perita rerum antiquitas considerans, quę nihil non egit, ut Respublicę optimè constitutę in suo flore permanerent, iuuetutem, ceu seminarium totius hominum cõuersationis, optimis quibusuis non tam artibus & disciplinis, quàm morum uitęque præceptis imbuendam curauit. Non ignara, & sine literis rudes inertesque, & cum literis parũ utiles fore homines, nisi honestati uitę quàm primũ assuefierent. Plus enim deficere quàm proficere eum, qui doctrina proficit, & moribus deficit, præter Aristotelem, quotidiana docet experientia. Non autem quæuis temerè, & citra delectum, teneris puerorum animis obrudi passa est: sed eos autores, q & pietatem, & præcepta de morum uirtutibus continerent, proposuit. In quorum autorum numero, Poetę, qui uel mira ingenij industria clarorum uirorum egregia facta in exemplum posteritati descripta reliquissent: uel quàm breuissimis, maximeque illustribus sententijs doctrinam morum essent complexi, suo quodam iure facile primas obtinuerunt: unde & nomen

a 3 illorum

EPISTOLA

illorū in maximo cultu, maximaq; uenera-
 tione apud optimos quosuis extitisse non
 ignoramus. Plato, philosophiæ quidā sol,
 huiusmodi Poetas non dubitat nunc deo-
 rum filios, nunc prophetas appellare. Et
 tantū abest ut è Repub. sua eiecerit (quod
 ijs fecisse legitur, qui diuina poeticæ arte
 ad lasciuiam, turpesque amores abusi e-
 rant) ut & ipse testimonijs eorum usus, &
 alijs exemplo suo præclarissima ipsorum
 monumenta euoluendi autor fuerit. Si-
 cut eius rei locuples testis est honestissi-
 ma creberrimaque apud ipsum Solonis,
 Tyrtaei, Homeri, Hesiodi, & aliorum me-
 lioris notæ mentio. Socratem, qui ipsius
 Apollinis oraculo sapiens pronunciatus
 est, Euripide Tragico familiarissimè usum
 esse, nemo nescit. *μυσῶν θεράποντες ἢ αὐτῶν
 ἀροτῆτες* ab Hesiodo & Pindaro nuncupan-
 tur. Strabo autem lib. 1. de Situ orbis scri-
 ptum reliquit, ueteres *τὸν πρώτον ποιητικὸν*,
 ut omnium doctrinarum antiquissimam,
 philosophiam quādam perhibuisse. Quip-
 pe quæ à teneris nos unguiculis ad uiuēdi
 rationes perducatur, mores atque affectus e-
 doceat, quæq; gerenda, declinandāue sint,
 quadam cantus suauitate præcipiat. Et
 quò

DEDICATORIA.

quò magis suam erga huiusmodi *ἠθικὰ ποιη-
ματὰ* gratitudinē testatam redderent, iuue-
nesq; ad bonarum rerum studia, morumq;
integritatem excitarent: statuis ac imagi-
nibus eos honestari, poemata ipsorum in
publicis Deorum celebritatibus, alijsq; cō-
uentibus recitari, optimasq; sententias tē-
plorum foribus, tāquam Deo dignas, imò
ab ipsis Numinib. usurpatas, affigi, nec nō
aureis preciosisque materijs insculptas ad
omnem posteritatem cōseruari curauerūt.
Quemadmodum ex Platone, Xenophon-
te, Pausania, Plutarcho, Athenæo, alijsque
uetustissimis scriptoribus & iā dicta, & a-
lia plura de Poetarū excellentia & utilita-
te cuius obuia sūt: nec patitur epistolę an-
gustia huc omnia referre. Etsi uerò Christi-
anæ professionis homines, sinceræ Reli-
gionis Pietatisq; studium nō ab huiusmo-
di autoribus, sed ex sacrosanctæ Scripturæ
fontibus petere debēt & possunt, ut quę so-
la salutem & æternā beatitudinem per Ie-
su CHRISTI ueri Dei, ueriq; hominis me-
ritum credentibus paratam esse monstrer,
præceptaque ad Christianam uitam utilia
copiosissimè præscribat: tamen Poetarum
quoque (qualium scripta iuuentuti propo-
nimus)

EPISTOLA

nimus) lectionem & usurpatam, & in non
 contemnēdo precio habitam, habendam-
 que esse, grauissimā sanctissimorum in Ec-
 clesia Dei uirorum exempla & auctoritates
 comprobant: quarum paucissimas, ob eos
 qui parum dextrè de Poetis sentiūt, in me-
 dium proferre placuit. D. Paulum, electum
 illud Dei omnipotentis organum, Poeta-
 rum libros euoluisse, & ut Clemens ait. ad
 ædificationem curamq; aliorum, testimo-
 nijs eorum uti nō erubuisse, Sacrarum lite-
 rarū ueritas testatur. Sic Act. 17. ubi Deum
 esse probat, Aratum uetustissimum poetā
 citat. 1 Cor. 15. ex Menandro Comico malo-
 rum consortia fugienda monet, quod pra-
 uis colloquijs boni mores corrumpantur.
 Cretensium mores Tit. 1. ex Epimenide ua-
 te Cretensi graphicè depingēs ait: *κρήτες δὲ
 ψεύσται, λησὴν βηρία, γαστέρες ἀργαί.* Gregorius
 Nazanzenus, ob excellentiam Theologus
 dictus, scriptis poetarum mirè delectatus
 est, & sacrorū carminū uolumen posterita-
 ti reliquit: quod nō solūm priscis tempori-
 bus propositum est pueris, ut Socrates, So-
 zomenus, Orosius & Eutropius scribūt, ue-
 rū etiam hodie à doctissimis uiris in deli-
 cijs habetur. Quid de Iohanne Chryosto-
 mo

DEDICATORIA.

mo Patriarcha Constátinopolitano sub Arcadio & Honorio Impp.anno Christi 401. dicam, qui Aristophanis Comœdijs etiam noctu pro puluino usus est? Quid de Eustathio Thessalonicése, cuius etiam hodie eruditissimi in Homerum, ingeniorum fontem, commentarij extant? Neq; mihi hoc loco temperare queo, quo minus etiam D. Basilij Cæsariensis, cui uirtutum splendor Magni cognomen peperit, uerba adscribã, de eorum Poëtarum lectione, qui bonorũ hominum dicta facta ue narrassent: quales præ cæteris fuerunt, Homerus, Hesiodus, Theognis, Phocylides, Pythagoras, Solon, Tyrtaeus, & alij. Sic ergo in Admonitione ad adulescentes, quo pacto ex gentilium scriptis proficere queant, ait: ἐπὶ τούτοις παρασπουδῶν ἢ ποιηταῖς, ἢ λογοποιοῖς, ἢ ῥήτοροι, ἢ πᾶσι μὲν ἀνθρώποις ὁμιλητέον, ὅθεν αὐτὸ μέλλει πρὸς τὴν τῷ ψυχῆς ἐπιμέλειαν ὀφείλειά τις εἶσιδαι. ἢ μετ' ὀλίγον· εἰ δὲ ἔμ ἐστὶ τις οἰκειότης πρὸς ἀλλήλους τοῖς λόγοις, πρῆργον αὐτῶν αὐτῶν ἢ γνῶσις γούοιτο· εἰ δὲ μὴ, ἀλλὰ τό γε παράκληλα θεούτας καταμαθεῖν τὸ διάφορον ἢ μικρὸν εἰς βεβαίωσιν τῆ βελτίονος. Hoc est: Poëtis & oratorib. omnib. hominib. utendũ, unde futura sit aliqua utilitas, quæ ad animæ faciat edificationé. Et paulo post: Etũ nostrorũ

EPISTOLA

sermonū atq; gentilium ulla est conuenientia, nobis illorum ualde conferet noticia: sin minus, eos saltem simul conferēdo differentiam discere licebit, cum ad melioris optionem atq; delectum non parum cōparatio ualeat, & inferiora sepe collata sint potioribus ornamento. Nec ab his dissentit Philo sapientissimus, dum libro de Agricultura, de puerorū studijs in hūc modum disserit: *φυσίῳ ἢ ταῖς μὲν ἐν ἡλικίᾳ παιδικῇ ψυχαῖς μοχθύματα, ὧσ' ὁ λιχρὸς αὐτὸς τιβιωθεῖται. ἐστὶ ἢ ταῦτα, ἢ τῷ χρέσθαι καὶ ἀδαξιωσκεῖν ἐν σοχῶς ἐπιτήδευσις, ἢ τῷ παρὰ σοφοῖς ποικταῖς ἀκροῦν ὄργανα, γεωμετρία, καὶ ἢ πορὶ τὸς ῥητορικῶς λόγους μελέτη, καὶ ἢ σύμπασα τῆς ὑγιεινῆς παιδείας μουσική.* Quæ uerba Latinis auribus sic sonant: Inseram autem primū in puerilis ætatis animas, surculos, quorū fructus ipsas enutriet. Sunt autem hi, scribendī legendiq; certa industria, eorum quæ apud sapientes poetas habentur diligens scrutatio, geometria, oratorix facultatis meditatio, & uniuersa liberalis musica. Atque hæc quidem de Poetarum auctoritate & lectione paucis attigisse, non planè ἐκ τῶν τῶν ἡλιῶν, sufficiat. Haud enim parè humeris susciperem prouinciam, si ex singulis Christianis

DEDICATORIA.

stianis scriptoribus (ut de gentiliū myriadibus taceam) poetarum & laudes colligere, & osorum calumnijs occurrere conarer. Ego itaque tantorum uirorum iudicio & consilio incitatus, iuuentuti, cuius informandæ mihi quoque cura incumbit, hac in parte, quod ad optimorum poetarū studium attinet, labore quidem duro, animo uerò non ægro consulere studeo, cum hanc meam esse Spartam non ignorem. Mirificè enim peritæ rerum antiquitatis, quæ, ut Plato uult, *κρείττωρ ἅμα καὶ βυγυτόρα θεῶν ἐγούετο*, exemplum sequi, & quantum par est, alijs ad idem faciendum autor esse placet. Hac de causa, cum labores nostros, quos in Comicorum L. scriptis ab initio uindicandis exhaustimus, bonarum literarum studiosis non ingratos animaduertentem: facillè, nunquam satis laudati uiri D. Ioannis Oporini, Compatri ac amici mei obseruadiss. cōsilio acquieui, quo me, ut horū quoq; poetarum, quos hic damus, scripta collecta iuuentutis studijs communitarè, incitauit. Theognide ergo *γρωμνωτάτω*, cū uersione & doctissimis ELIÆ VINCETI Annotationibus, ex arbitrio D. Typographi, præmissis, reliquorum autorū omnium

EPISTOLA

num scripta ex diuersis hinc inde autoribus congregamus, congesta fideliter interpretati sumus, & ad puerorum captum quam proximè accommodauimus. Nec iuuenilibus ingenijs inutilem hanc nostram operam fore speramus. Castissima enim saluberrimæque de moribus præcepta proponit, quæ usum non pœnitendum in omnes uitæ huius partes, si rectè percipiatur, sint allatura. Præterea Græcæ linguæ (quæ comptissima est in his autoribus) cum Latina collatio, non parum emolumentum ad uberiores eruditionis thesaurum comparandum adferet: ijs præsertim, qui aliàs uiua magistri uoce destituti, ipsi sibi præceptores esse in Græca literatura coguntur: ut plures commoditates, quas præter iuniores etiam adulti hinc haurire possunt, sciens præteream. Non parum tamen doctissima Stobæi interpretatio, unde non paucas sententias transcripsimus, nos iuuat. Versionem Latino carmine, sui cuique interpretis nomine præfixo, ne alienis nos ornare plumis uideremur, subiiecimus, ut Græcæ elegantia cum Latina melius perspiceretur conuenientia, ab ijs qui iam absque cortice in Græco studio natare queunt. Nondum carmine reddita,

pro

DEDICATORIA.

pro nostra tenuitate pedibus astrinximus, ita ut quàm proximè Græca sententia exprimeretur. Alicubi lectionis uarietas margini est aspersa. His omnibus eiusdem, si non carminis, tamen argumenti libellus Senariorum insertus est, ut quàm absolutissimam de moribus, totaque uita laudabiliter instituenda doctrinam, optimorum hoc Poetarum Opus teneris puerorū animis proponeret.

Hunc autem nostrum laborem, Viri amplissimi, uobis inscribere, librumque Scholæ uestræ consecrare, maximè necessarium duxi: tum, ut sub amplissimi nominis uestri patrocinio (quod quàm eximium erga bonarum artium cultores semper extiterit, manifestius est quàm ut nostro præconio indigeat) tutus à maleuolorum, quorum plena sunt omnia, morsibus in communem iuentutis usum prodiret: tum in primis, ut grati tandem animi indicium, licet exiguum, exhiberem pro innumeris Reipublicæ uestræ in me beneficijs. Cum enim puerilium studiorum partem non postremam Scholæ uestræ celeberrimè constitutæ, sub optimis præceptoribus

M. CHRISTOPHORO Hoffmanno,

&c

EPISTOLA

& IOANNE Tumlero (D. CASPARE Aquila primariam Ecclesiæ curam gerente) feram acceptam: gratitudinis officium uidebatur requirere, tam pro his, quàm pro alijs ciuium uestrorum in me meritis, char taceo hoc munusculo, cum aliud nõ esset, testatum omnibus reddere, memoriam humanitatis uestre nondum apud me sensisse: si fortè alij meo exemplo excitati, meliora, nominiq̃ue uestro amplissimo magis conuenientia darent, & tandem ἀχρηστίας turpissimum crimè à Christiano cœtu exulare inciperet. Et si uerò per se satis exiguum est munusculum hoc, nec dignum quod cum P. V. officijs conferatur: tamen, si pro uestro fauore erga liberalia studia & iuuentutis honestam institutionem, offerentis animum respexeritis, nõ minus gratum cõfido futurum, quàm si uel Colophonium aurum à me P. V. oblatum esset. Quæ spes ne me fallat, per eam, qua omnes φιλομάθει prosequi soletis, beneuolentiam etiam atque etiã oro. Deus opt. maximus, æternus Pater Domini nostri IESU CHRISTI, P. V. cõsilia & actiones ad sui nominis gloriam, & Ecclesiæ, Scholæq̃ue communem salutem dirigat, uosq̃ue omnes in sui agnitione

DEDICATORIA.

**ne uera conseruet, Amen. Basilee, ex Ludo
literario ad D. Petru, 8. Calend. Febr. Quo
die, ut quidam uolunt, ante annos 1527.
Paulus Tarsensis ad pœnitentiam reuoca-
tus diuinitus, hostili in Christianos animo
deposito, CHRISTI dogmata amplexus
est: quemadmodum Lucas Act.
9. scripsit.**

P. V.

deditissimus,

Iacobus Hertelius

Curiensis.

ELIAS VINETVS

Santo Lectori.

VM ocij plurimum anno superiore apud Franciscū Sangelasium Engulismensis Ecclesiæ Decanum, uirum cum generis splendore, tum ingenij dexteritate apprimè nobilem, nactus fuisset: id rotum, quantum per aduersam ualetudinem licuit, in iucundissima Græcorum poetarum lectione à me cōtritum est. qua quidem in re consilium eorum lubens secutus sum, qui antiquos scriptores eo legendos ordine censent, quo & uixerunt, & scripserunt: quod recentiores à uetustioribus semper habeat quidpiã, quod non facile intelligas, nisi prius illos diligenter legeris. Perlectis igitur, quorū fuit copia, uetustissimis quibusque, cuiusmodi sunt Homerus & Hesiodus, Theognidem tandem in manus sumpsi: cuius sententias licet graues esse nō dubitarem, eò tamen intellectu mihi faciles fore sperabam, quod credere nihil esse illic quod à posterioribus, quos aliquando legeram, non fuisset luculentius tractatum.

b

uixdunt

uixdum è portu solueram, cum tot subito
 emergunt scopuli, tot statim obortę nubes,
 cœlumque diemq; eripiunt oculis, ut à pro-
 posito facile his deterritus fuisset, nisi cu-
 pido huius conficiendi æquoris me planè
 obstinata iã inde cepisset, ex quo primùm
 à præceptoribus meis, Aristotelis aliorumq;
 ueterum scripta prælegi mihi cœpta fuerāt,
 quæ huius poetæ sententijs ueluti suauissi-
 mis flosculis inspersa essent.

Cum igitur pergere obfirmato prorsus
 animo certum esset, quæ ad tam difficilem
 periculosamque rem conficiendam condu-
 cere uisa sunt, ea diligenter omnia adhibui,
 cuiusmodi sunt cum uariorum codicum,
 locorumque ex eodem autore ab alijs scri-
 ptoribus citatorum diligens collatio: tum
 syncerum & acre amicorum meorum, uiro-
 rum doctorum, unà cum meo, iudicium: in-
 ter quos Petrus Panætius & Iacobus Gu-
 pylus, facile principes. qua quidem diligen-
 tia abscessis, abiectis, transpositis multis, effe-
 ctum tandem est, ut instituto satisfacere
 meo, perlegerim bonum poetam, eorumq;
 quę in eo corrupta erant, bonam magnam-
 que partem obiter castigauerim. Cæterum
 cum in eo totus essem, Ioanni Lodoico Ti-
 letano

Iohannes, typographo diligentissimo, rem pa-
 tet feci, cum in eius bibliopolium, quærendi
 ex eo exemplaris gratia aliquando me con-
 tulissem: quam ubi intellexisset, rogauit ue-
 hementer, ut si quid haberem in eum auto-
 rem, quem esset breui excusurus, commu-
 nicarem: me sibi, studiosisq; omnibus gra-
 tum facturum. Id autem perfacile impetra-
 uit ille, quando ineunte hac æstate huc ue-
 ni, candide lector: cui in tuam gratiam pu-
 blicandum tradidi, quicquid fuit nostri in
 Theognidem laboris. quem autorem utinã
 tam totum restituere omnino potuissem,
 quàm cupiebam. Is enim tam deprauatus
 fuit, tam lacer, tam mancus. ut nulla diligen-
 tia, nullo labore, nullis deniq; quantislibet
 uigilijs id præstare potuerim. quæ res in cau-
 sa est, ut in Latinum sermonem à me cõuer-
 sum non habueris. Quod reliquum igitur
 hic desiderabitur, id ab alio interim dũ foeli-
 citus expectabis, nostro hoc labore, quantum
 luscunq; est, fruaris, eumq; boni consu-
 las uelim. Vale, Lutetiæ. Ca-
 lendas Sextil. 1543.

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Une ou plusieurs pages sont omises
ici volontairement.

Ciuitatem, & populos, & patrem honestans;
 Multis per pectus & scutum rotundum uulneribus,
 Et per thoracem ab anteriore parte sauciatus.
 Hunc uerò lugent pariter iuuenes, senesq; (tur.
 Et graui desiderio tota ciuitas funus ipsius prosequi
 Huius sepulchrū, et liberi inter homines præclari sunt,
 Itemq; nepotes, & omne posterorum genus.
 Nunquam eius bona gloria interit, neq; nomen ipsius:
 Sed quamuis sub terra sit, manet immortalis.
 Quem se fortiter gerentem, manentēq; & pugnantem,
 Pro patria & liberis uehemens Mars peremerit.
 Quòd si effugerit sortē mortis longū inducētis soporē,
 Et uictoria potitus splendidā gloriā pugnae auferat,
 Ipsum ex æquo omnes iuuenesq; senesq; colunt,
 Multisq; iucundis affectus ad orcum abit.
 Senescens autem inter ciues præcellit, neq; quis illum
 Ledere, nec irreuerenter nec iniuste cupit.
 Omnesq; in sedibus iuuenes simul & æquales
 Loco cedunt ei, quiq; maiores nati sunt.
 Huius igitur uirtutis ad summaū peruenire, nunc aliquis
 Nitatur animo, non remittens bellum.
 Eiusdem: aliàs Callini.
 Quam diu torpetis? quando strenuā habebitis animam?
 O iuuenes? an non ueremini uicinos,
 Ob tantam ignauiam? In pace autem uobis uidemini
 Sedere: sed bellum totam regionem infestat.
 Quin scutum aliquis arte in prælio hosti obtendat;

ἄστυ τε λιαιλαῖς λιαι πατέρ' ἀνυλαίστας·
 πολλαὶ δὲ διὰ θρόνοιο λιαι ἀπείδως ὀμφαλοέσσης,
 λιαι διὰ θρόνος προῶν ἐληλαμείως.
 τὸν δ' ὀλοφύρονται μὲν ὁμῶς νέοι, ἠδὲ γρόντες,
 ἀργαλέω ἢ πόθω πῶσα κίενυδε πόλις.
 λιαι τῦμβος, λιαι παίδες ἐν ἀνθρώποις ἀείσημοι,
 λιαι παίδων παίδες, ἢ γούος ἐξοπίσω.
 ἔδλε ποτε κλέος ἐδλον ἀπόλλυται, ἔδ' ὄνομα αὐτῶ,
 ἀλλ' ὑπὸ γῆς πόρ' ἐών γίγνεται ἀθώατος,
 ὅρ' τιν' ἀείσθοντα, μούνα τε, μαρνα μῆρόν τε
 γῆς πᾶρι λιαι παίδων βῆρος ὀλέση.
 εἰ ἢ φύγοι μὲν λιῖρα ταυηλεγέος θανάτοιο,
 νηίσας δ' αἰχμῆς ἀγλαδὸν εὐχος ἔλοι,
 πᾶντες μὴ τιμῶσιμ ὁμῶς νέοι, ἠδὲ πωλαιοί,
 πολλαὶ ἢ τέρπνᾶ παθῶν ὄρχεται εἰς αἰδίου.
 γηράσων δ' ἀσείσι μεταπρέπει, ἔδλε τις αὐτὸν
 βλάπην, ἔτ' αἰδῶς ἔτε δίκης ἐθέλει.
 πᾶντες δ' ἐν θόνοισιμ ὁμῶς νέοι, οἵ γε λιαι αὐτὸν
 εἰνσ' ἐκχώρης, οἵ τε πωλαιότσοροι.
 τᾶντης νῦν τις ἀνῆρ ἀρετῆς εἰς ἄερρον ἰνέδαι
 περάδω, θυμὸν μὴ μεθείς πολέμω.
 τῆς αὐτῆς, ἢ Καλλίνας.
 μέχθεις τὸν πατάναςαιδῆ, ἰοτ' ἀλιμιμ ἔξετε θυμὸν,
 ὦ νέριπδ' αἰδῆδ' ἀμφοπόριπῆνας,
 ὦλε δίλω μεθιόττες, ἐν εἰρήνῃ ἢ δουπέτε
 ἠδῶαι, ἀταρ πόλεμος γαῖαν ἀπασαν ἔχα.
 * ἔν νύ τις πασίδα θέδω σῆαντιβίως πολεμίζων.

λιαι

* Hunch
 xamtrum
 D. Camera
 rius de suo
 suppleuit.

Et aliquis moriens ultimò iaculum emittat.
 Honori enim est et ornamento uiro, pugnare
 Pro patria et liberis et tenera uxore
 Aduersus hostes. Mors autem aderit, quandoquæ
 Parca destinauerint. Sed age quispiam rectà pergat
 Extensò in altum gladio, et sub scuto forte pectus
 Foueat, cum primum incipit committi pugna.
 Non enim mortem effugere fatale est
 Virum, neque si à maioribus immortalibus genus ducat.
 Sepe quis elapsus è pugna sonituque telorum
 Euadit, sed ipsum domi fatalis mors apprehendit.
 Atque hic sanè nec amicus est populo, nec gratus:
 Illi uerò magnus et prauus desit si quod passus fuerit.
 Vniuersus enim populus uirum sortem desiderat
 Defunctum, uiuentem uerò instar semidei colit.
 Nam coram intuentur illum uelut turrim:
 Quippe solus, multorum æquat facinora.

Eiusdem.

Veruntamen Hercules genus inuictum estis:
 Confidite, nondum Iouis facies auersa est à nobis,
 Nec hominum turbam formidetis, aut metudis,
 Quin rectà quisque hostibus scutum obuertat
 Inuisam amissurus animam, mortisque nigrum,
 Sed solis splendori gratum subiturus fatum.
 Nostis enim quàm grauia sint Martis luctuosi opera,
 Nostis etiam impetum permolesti belli.
 Et quandoque fugistis ipsi, quandoque alios fugastis,

Iuue.

καὶ τῆ ἀποθνήσκων ἕστατ' ἀνοητοῦτα.
 Τιμῆός τε γὰρ ἐστὶ καὶ ἀγλαὸν ἀνδρῶν μάχιδα
 γῆς πῶρ, καὶ παίδων, καὶ ῥιθίνος τ' ἀλόχου
 Δυσμονίῃσι, θάνατος δὲ ποτ' ἐστῆται, ὅπποτε ἴον δὲ
 μοῖρα ἐπικλήσῃ, ἀλλ' ἄ τις ἴθυσ ἴτω,
 ὄχλος ἀναχόμενος, καὶ ὑπ' ἀσπίδος ἀκλιμῶν ἕτορ
 ἔλας τοπρῶτον μεγγυμένον πολέμῳ.
 ἢ γὰρ πως θάνατόν γε φυγῆν ἀμαρμόνον ἐστὶν
 ἀνδρῶν, εἰ εἰ προγόνων ἢ γούδος ἀθανάτων.
 πολλὰ δὲ δεισιπύτα φυγῶν καὶ δεισπορ ἀπόντων
 ὄρχεται, οὗ δ' οἴκῳ μοῖρα λίσχον θανάτου.
 ἀλλ' ὁ μὲν ὑπ' ἐμπας δῆμῳ φίλος, εἰ δὲ ποθενός
 τὸν δ' ὀλίγος σφραγίσει, καὶ μέγας, ἢν τι πᾶσθι
 παῶ γ' ἐνμπαντι πάθος ἑρατορόφρονος ἀνδρῶν
 θνήσκοντες, ζῶν δ' ἄξιος ἡμιθέων.
 ἄσπερ γὰρ μιν πύργῳ εἰ ὀφθαλμοῖσιν ὀρῶσιν,
 ἔρδα γ' πολλῶν ἄξια μῦθος ἴον,
 τῶ αὐτῶ.

ἀλλ' Ἡρακλῆος γ' ἀνίκητον γούδος ἐστὶ
 θαρσύνει, ἔπῳ ζῆτος ἀίχρῶν λοξὸν ἔχῃ.
 μηδ' ἀνδρῶν πλεθρῶ δαμαίνντε, μηδὲ φοβέσθεις
 ἴθυσ δ' εἰς προμάχους ἀσπίδ' ἀνδρῶν ἔχῃτω,
 ἐχθρῶν μὲν ψυχῶν θύμῳ, θανάτου ἢ μελαίνης
 ἀνγῶσιν ἑώρας κελύσιο φίλας.
 ἔσθ' ὡς ἀφῶς πολυδακρύτου ὄργ' ἀβήλονας,
 εἴν δ' ὄργῶν ἰθάκτ' ἀγχαλῆς πολέμῳ.
 καὶ μετὰ προγόνων τε δεισιπύτων τ' ἰγούσθεις,

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Une ou plusieurs pages sont omises
ici volontairement.

SENTENTIAE.

336

Rettuleritq; sua parta trophaea manu,
 Illum omnes pariter decorant iuuenesq; senesq;
 Et bona percipiens plurima letus obit:
 Affectus seruo toti gratissimus urbi est,
 Prorsus et hunc ipsum ledere quisq; cauet.
 Turba senum iuuenumq; loci concedit honorem,
 Nullus et aequalis se equiparare uelit.
 Ergo aliquis tanta uirtutis tangere culmen
 Conectur, soto pectore bella petens.

Eiusdem, uel Callini.

O iuuenes, quid uult sibi tanta ignauia? ubinam
 Sunt animi? num de finitimis rubor est
 Segnitiam ob uestram? securi pace potiri
 Creditis: at bello patria tota tremit.
 Quilibet audacter mauortia surgat ad arma:
 Atq; aliquis moriens ultima tela uibret.
 Pro patria pulchrum est, natisq; et coniuge chara
 Pugnare, et ualida bella ciere manu.
 Mors aderit, cum fata uolent, iam quis mihi recta
 Prodeat in pugnam, cum cito coepta fuit,
 Tollens terribili gladium uirtute, regensq;
 Fortia prae grandi pectora sub clypeo?
 Effugere haud ulli mortem conceditur, etsi
 A superis ortum duceret ipse suum.
 Saepe quis a bello, telisq; reuersus, et hoste,
 Repperit in proprijs adibus exitium:
 Nec tamen hic gratus populo est, nec amabilis ulli:

Illum

Illum autem deflet cum iuniore senex.
 Quippe sui desiderium post fata relinquit
 Fortis, at in uita est semideo similis.
 Conspicitur siquidem ueluti fortissima turris:
 Nam quæ multi agerent, omnia solus agit.
 Eiusdem.

Alcide sedentim genus insuperabile, forti
 Est animomondum flexa Iouis facies.
 Vos ne turba uirum, densus ne tetreat hostis
 Omnis in aduersos obuia tela gerat.
 Inuisamq; adeo statuens abrumperè uitam,
 Precipiti cursu malit obire semel.
 Nostis enim quam sint horrentia praelia Martis,
 Nostis et armigera quanta sit ira dea.
 Terga cecidistis partim, partimq; fugati
 Estis, et experti scitis utrunq; satis:
 Qui perstant simul, et primi certamina tentant,
 Audentes animo commus arma sequi,
 Perpauci moriuntur, et à tergo agmina seruant:
 Ast hominis timidi gloria tota perit.
 Vix mala quis uerbis perstringere singula possit,
 Quæ uir, qui in bello turpia gessit, habet:
 Nempe ingens ignominia est, fugitare parantis
 Lethali gladio terga secare uiri:
 Turpe et puluerea stratum tellure cadauer,
 Dorsa gerens crebris saucia uulneribus.
 Progrediens aliquis mancat pede firmus utroq;

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Une ou plusieurs pages sont omises
ici volontairement.

Eiusdem.

Homo cum sis, nihil asserere stabile:
 Nec ubi uideris hominem, certa
 Spacia etatis promitte, etenim
 Musca uolucris res in morem
 Inconstantia rotat humanas.

Eiusdem.

Nec ullus expers criminis, nec mortis est.

Eiusdem.

Vt arma fugias, fata non fugies tamen.

Eiusdem.

De luce castis cor memoriam non supra
 Vnum tenebit, si cor habeantia, diem.

F I N I S:

BASILEAE, EX OFFICINA
 OPORTINIANA, ANNO SALV.
 bis humane M. D. LXXII.
 Mense Ianuario.